

Uredništvo
in upravnništvo:

Kolodvorske
ulice števil. 15.

Z urednikom se
more govoriti
vsaki dan od 11.
do 12. ure.

Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:

Šeststopenjska peti-
vredna 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsaki dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja

Za Ljubljano
v upravnisti: za celo leto 6 gl., za pol leta 3 gl., za četrt leta 1 gl. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več.

Po pošti velja

za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gl., za četrt leta 2 gl. 50 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Stev. 5.

V Ljubljani v torek 4. marea 1884.

Tečaj 1.

Rudeča pošast.

Mi smo urno živeči rod in z viharno hitrostjo se nam razvijajo iz neznatnih kalij vprašanja svetovne važnosti. Komaj je minulo nekoliko desetletij, odkar se je rodila narodna ideja, odkar je na novo življenje pozvala pod zgodovinskim prodrom zasuta plemena, in zopet se prikaže na političnem obzorju drug problem, ki bode še silneje pretresal trudni naročaj evropejske zemljine. Kajti novi gost se ne približuje s pohlevnim korakom — njegova vizitnica je revolver, dinamična bomba je njegova *petition of right*, in povsod, kjerkoli rudeča pošast socijalne anarhije s koščeno roko razbija po durih parlamentnih palač, kjerkoli se prikaže odurno obličje moderne Meduze, tam prešine groza in trepet miruljubivega državljanca.

In tudi nas je začela tlačiti novodobna mōra! Še pred petnajstimi leti se je v državnem zboru ponašal Giskra, oblastno naglaševaje, da socijalno vprašanje neha v Bodenbachu, in ko smo čuli o zločinah ruskih nihilistov, o grozodejstvih tlačenih Ircev, tolažili smo se z veselo nado, da je kaj enakega po polnem nemogoče v mirnem, blaženem avstrijskem cesarstvu. In dan danes! Hipoma se je premenil položaj, rop in požig, umori redarskih uradnikov in dinamični atentati razsvetljujejo z bliščivim žarom globoko brezdušno, proti kateremu s zavezanimi očmi tava bolestna človeška družba.

Nikdo ne bo mogel trditi, da je vlada v tem ozbiljnem trenutku zanemarjala svojih dolžnostij. Da se ohrani mir, da se varuje varnost življenja in imetja, je prvi pogoj državnemu obstanku, in v ta namen je ministerstvo državnemu svetu predložilo izjemne naredbes. Oziraje se na veliko odgovornost, je parlamentarna večina s pravim taktom odobrila vladine predloge. In prav je storila! Pač so nekateri gostobesedni liberalci, ki svojo svobodoljubnost radi razodevajo v govorniških

tiradah, s polnodonečimi frazami hoteli pobijati vladino stališče in stališče avtonomne večine, ali najnovejši dogodjaji na Dunaji so drastično ovrgli njih deklamacije, in smelo trdimo, da bi se danes vse prebivalstvo avstrijske stolnice, strahovano po anarhistični zaroti, dvignilo kakor en mož proti onemu poslancu, ki bi se drznil ugovarjati strogim a opravičnim izjemnim naredbam.

Ali kratkovidni državnik, kateri bi name-raval le s policijsko oblastjo ukrotiti socijalnega vprašanja, ne bi ničesar dosegel. Surova sila ne bode nikdar premagala gibanja, ki se je rodilo v globočini idej, tudi takrat ne, če je to gibanje tako bolesten izrodek spačenega duševnega razvoja, kakor denašnja socijalna demokracija. To je spoznala tudi vlada in pravo pot je ukrenila, da je sama državnemu zboru nasvetovala nekatere družbenopolitične zakone, kakor n. pr. postavo o zavarovanju delavcev proti nezgodam, s katero se bodo kmalu imeli pečati naši državni poslanci. Komur je količ-kaj znano prezanljivo in prebogato slovo modernega socijalizma, od sanjarij Saint-Simona in Fouriera počeni do treznokonservativnega Schöffleja in Adolf Wagnerja, ta ne bode zanikal, da se socijalno vprašanje ne dá rešiti drugače nego če ga v roke vzame krepka in samosvestna državna sila.

In tedaj pričakujemo od vseh strank državnega zbora, da bodejo, v nemar pustivši svoje malostne razpertije, složno delovali z vlado, da se reši velik problem, da se stradalno delalcu in umirajočemu malemu posestniku zboljša njih usmiljenja vredni položaj. Strelji fanatičnih zločincev po dunajskih ulicah govore v umljivem jeziku, in takim resnim opominom nasproti bi bil skoraj opravičen lepi sēn, da bode nemška levica nekoliko odnehala od svoje strastne opozicije, da ne bode več tako silno nasprotovala ravnopravnosti slovanskih narodov, da bode prijateljsko roko podala avstrijskim Slovanom ter skupno z njimi branila staro evropejsko kulturo proti novodobnemu barbarstvu.

Ko pridem iz babičine sobe, odpravim se na ravnost na eno teh skrivališč, katero sem bil nazval „Švico“. Ali kako je bilo moje začudenje, ko še pred svojim prihodom opazim skozi gosto prepleteno suhljad in zelenjad, da vé za ta kotiček še nekdo drug razen mene! Dolga, dolga postava z rumeno poletno suk-njo in visoko kapo stala je prav na mojem najljubšem mestu! Prikradem se bliže in gledam meni popolnoma neznan obraz, dolg kakor vsa postava, mehak in brez brade, z malimi zarudelimimi očmi in čudovitim nosom. Ta nos, stegnen kakor strok, visel je ravno nad debelimi ustnami. In te ustne stiskale so se sedaj pa sedaj in okroževale, pa tenko pozvižgavale; na koščenih rokah, ki so slonele gori na prsih druga nasproti drugi, premikali so se dolgi prsti ročno okrog. Sedaj pa sedaj prestanejo prsti premikati se, ustne prenehajo zvižgati, glava pa se priklanja naprej, kakor bi poslušala. Jaz se priplazim še bliže in gledam še bolj pazljivo. Neznanec drži v vsaki roki neveliko ploščato čašico, podobno onim, s katerimi se sili in draži kanarčke, naj bi peli. Črvojedina zlomi se mi pod nogo, neznanec se zdrzne, nameri svoje mrtve oči proti go-

In narodi bodo gotovo takoj posnemali vzgled svojih poslancev ter se v bran postavili preteči anarhiji. Tudi Slovenci ne bomo zaostali! Pač nimamo med seboj velike obrtnije, pač pogrešamo velikanskih tovarn in plahih trum izstradanega delalskega proletarijata, ali socijalistični nazori niso omejeni na obrtnijska središča, oni utegnejo se razširjati tudi med kmetski stan, koder ga bēda in obupnost tirati v gmotni in duševni propad. Sveta dolžnost vsakemu rodoljubu ima biti, da svoj narod obvaruje take kuge. Ucepiti svojim rojakom spoštovanje do božjih in človeških zakonov in do onih cerkvenih in državnih oblastev, ki jih zastopajo, gojiti zdravo zmernost in narodu priporočati načela spravljalivosti in človekoljubja, potezati se za njegovo gmotno in duševno blagostanje — to naj bode naše geslo, temu namenu posvetimo svoje sile, potem po cvetočih slovanskih pokrajinah ne bode nikdar razsajala — rudeča pošast!

Kako naj bi se uravnale naše občine?

IV.

Izklenila bi se drugič po zgoraj navedenem vodilu iz področja male ali katastralne občine in prepustila veliki občini (županiji) tudi važnejša opravila lastnega področja, katera ne bi se tikala samo krajnih interesov katastralne občine, marveč bi segala čez mejo njenega okoliša in se tikala tudi interesov sosednjih občin, v družbi s katerimi bi bilo, zlasti zaradi velikih stroškov, ki navadno prizadevajo taka opravila, le mogoče jih redno opravljati.

To hočemo nekoliko pojasniti gledé na posamezna opravila lastnega občinskega področja.

Nihče ne bode kratil mali občini pravice, svobodno upravljati občinsko imetje

ščavi in stopi nazaj... ali zadene se ob drevo, vzdihne in postane.

Jaz stopim na jasno, neznanec se počne smehljati.

— Dober dan! spregovorim jaz.

— Dober dan, gospodič!

Ni mi bilo po godu, da me je imenoval gospodiča. Kako po domače!

— Kaj delate tukaj? vprašam strogo.

— A no vidite, odvrne neznanec in ne prestande smehljati se. — Ptičice vabim na petje. — Pokaže mi svoji čašici. — Ščinkavci odgovarjajo odlično! Vam, ki ste še v mladih letih, mora biti petje teh pérnatih živalic jako prijetno! Le poslušajte: jaz začnem čivkati — in oni udarijo takoj za mano — kako prijetno je to!

Tu začne tretji svoje čašice, in res, ščinkavec oglasi se na bližni oskóruši. Neznanec se zasmee nezvočno in utrne z očesom.

Ta smeh in to utrinjanje — sploh vse kretanje tujčevega telesa, šepetajoče in slab njegov glas, upognena kolena, suhljaste roke, celó kapa njegova in dolga suknja — vse na njem dihalo je neko dobrodušnost, nedolžnost, veselost.

(Dalje prihodajč.)

Listek.

Punin in Baburin.

(Spisal Ivan Turgénev, poslovenil K. Štrekelj.)
(Dalje.)

Vrt na babičinem posestvu bil je jako star in velik ter je mejil na eno stran ob ribnjak s tekočo vodo, kjer niso plavali samo karasi in globočki, ampak tudi kačele, izvrstne kačele,* kakeršne so sedaj skoraj povsod uže izginile. Ob robu tega ribnjaka raslo je gosto bekovje, in dalje gori razprostiralo se je gosto prepreženo grmovje leskovo, lipovkovo, kovačnikovo in glogovo, ob tleh prerasteno z vreskom in šibenikom. Tukaj so peli spomladni slavec in kosi, tukaj so kukale kukavice; tukaj našel se je tudi v poletni vročini dobrodejen hlad — in jaz sem se rad izgubljal v to goščavo, kjer sem imel nekaj priljubljenih, tajnih mest, — nikomur znanih, nego meni samemu, kakor sem si mislil!

* Te tri ribe spadajo v pleme karpov: *Cyprinus carasius* (Karausche), *Gobio vulg.* (Gründling), *Cobitis barbatula* (Schmerle).

ali premoženje in v ta namen po zakonitih določilih vse potrebno preskrbovati.

Kar se tiče opravil, zadevajajočih občinsko zvezo ali domovinsko pravico, pripadala bi ta opravila — torej tudi ž njimi združena opravila preskrbovanja ubogih (zlasti v bolnišnicah, hiralnicah in siromašnicah) — veliki občini, v kateri naj bi imel vsak občan svojo domovinsko pravico.

Skrb za varnost osebe in lastnine bi spadala navadno v področje male občine, kateri sami je mogoče v vsakem slučaju urno, kakor zahteva stvar, opravljati dotična opravila. Sem gre posebno tudi postavljanje poljskih, gojzdnih, ponočnih čuvajev. A v važnejših slučajih, zlasti v nemirnih in nevarnih časih, ko bi se klatili po deželi pogosto potepuhi, tolovaji, požigalci in drugi hudodelniki, morala bi imeti velika občina ali županija dolžnost, skrbeti za javno varnost ter s svojimi močmi napravljati vse, kar bi zahtevale izredne razmere, v katerih bi o potrebi podpirali županijo tudi državni varstveni organi, zlasti v izdatnejši meri žandarmerija.

Skrbeti za vzdrževanje občinskih cest, potov, tržišč, mostov, kakor tudi za varno in lahko občevanje (hojo, vožnjo) bila bi naloga mali občini, a kar se tiče cest in potov (oziroma mostov) veliki občini ali županiji tedaj, kadar bi bile ceste in pota (z mostovi vred) potrebne za občevanje med več občinami, v katerem slučaju bi županija, ako bi bila dovolj velika, lahko prevzela tudi vse dotične dolžnosti in opravila sedanjih cestnih odborov, zlasti ko bi se nekatere sedanjih okrajnih cest, kakor se namerava, izrekle za deželne ceste. Saj so tudi že zdaj župani po zakonu večjidel dolžni, opravljati namesto cestnih odborov opravila vzdrževanja okrajnih cest.

Skrb za poljsko varnost (poljska policija) — po v ta namen postavljenih čuvajih — prepustila bi se po vsem mali občini; ravno tako policija zastran živeža in nadzor nad trgovanjem in semnjevanjem, posebno nad mero in vago.

Opravila zdravstvene policije bi se razdelila med veliko in malo občino takó-le:

Odkazala bi se namreč veliki občini tista opravila, ki spadajo pod § 4 drž. zakona z dné 30. aprila 1870., št. 68, v izročeno občinsko področje; kajti, rekli smo že, da bi se vsa opravila izročene področja prepustila veliki občini ali županiji. Imela bi po tem takem županija dolžnost: izvrševati naredbes potrebne, da se odvrnejo nalezljive bolezni ali da se dalje ne razširijo; skrbeti za to, da se izpolnujejo zdravstveno-policijski ukazi in predpisi o pogrebih; opravljati ogled mrličev; pripomagati pri vseh zdravstveno-policijskih razgledih in komisijah, ki jih politična gosposka opravlja v občinskem okolišju, posebno pri javnem cépljenju, pri izkopavanju mrličev in obdukcijah in pri naredbah, katerih namen je, ubraniti, da se živinska kuga ne zanesse, ali da se zatre; neposrednje paziti na privatne zdravilnice in rodilnice, kar jih je v občini, kakor tudi na mrhovišča in konjedernice; podajati občasno politični gosposki zdravstvena poročila. Vrh tega bi bilo — a v lastnem področju — opravilo velike občine ali županije, postavljati in plačevati občinske zdravnike in preskušene babice (tako da bi tudi v tem oziru, ako bi bila županija dovolj velika, ne bilo več treba okrajnih blagajnic); napraviti po potrebi in vzdrževati občinsko bolnišnico; skrbeti za to, da bolniki in porodnice lahko dobé potrebno pomoč, kakor tudi skrbeti za rešilne pomočke ob naglih smrtnih nevarnostih; imeti v razvidnosti najdenice, gluhoneme, blazne in bebec (kretine), kar se jih ne oskrbuje v javnih hišah, kakor tudi paziti na to, kako se te osebe oskrbujejo; opravljati zdravstveno-policijski nadzor nad živinskimi semnji in nad gnano živino; napravljati in vzdrževati mrhovišča. — A spadala bi v področje male ali katastralne občine skrb za to, da se izpolnujejo zdravstveno-policijski zaukazi gledé tržišč, cest, potov, trat in polja, javnih zbirališč, stanišč, smradotočij (kloak) in

gnojnih jam, tekočih in stoječih vodá, potem vode za pitje in drugo porabo, gledé živeža (ogledovanje živine in mesa itd.) in povsod, zadnjič gledé javnih kopelnic. Ravno tako bi obsegalo področje male občine napravo, vzdrževanje in pregledovanje mrlišnic in pokopališč in vsaktero drugo zdravstveno-policijsko opravilo, ki ni pridržano veliki občini.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogersko cesarstvo.

V gospodski zbornici bodo ta teden na dnevnem redu zakoni o izjemnem stanju, in pričakuje se obče, da bode vlada pri tej priliki marsikake dogodbe pojasnila, ki so v zvezi z zadnjimi anarhističnimi pojavi. V petek prične poslanska zbornica generalno budgetno debato. V jedni prihodnjih sej pa bode vlada stavila predlog o podaljšanju budgetnega provizorija.

Nemška levica zgubiva tal na Dunaji in čedalje bolj se širi med dobrohotnim dunajskim prebivalstvom prepričanje, da notranji razpor in vedno hujskanje na nemške narodnosti škoduje blagostanju avstrijske stolnice. Jasno se je to pokazalo 28. febr. na volilnem shodu, katerega je mestni odbornik dr. Lueger priredil v tretjem okraju. Bilo je zbranih nad 1000 volilcev in burno so odobrvali Luegerjeve možate besede: „Jaz se ne ujemam s stranko združene levice, za to ne, ker sem dober Avstrijec, ker ne maram mednarodnega ščuvanja, in ker mislim, da je nemškega naroda nevredno, zaničevati družih narodnostij.“ Navzlic ugovarjanju nekaterih hujskačev dobil je dr. Lueger od svojih volilcev sijajno zaupnico.

V Pešti vznemirjajo občinstvo anarhisti, ki so se po prognanstvu z Dunaja tam nasedli in združili z domačimi pristaši te nevarne stranke. Policija je zvedela, da nameravajo napraviti lastni eksekutivni odbor; med tem pa je djala pod ključ jednega glavnih agitatorjev, delavca Pragerja, o katerem sodijo, da je shranjeval denarne in vrednostne papirje, naropane pri bankirju Eisertu. Vender do sedaj niso nič drugega našli v njegovem stanovanju, kakor kup pepela sežganih listin, množico anarhističnih časnikov in ostro brušeno bodalo. Listi odločno terjajo, da naj vlada brezobzirno postopa s to socialno kugo, in priporočajo v ta namen sporazumljenje z družimi vladami; „Pester Lloyd“ naglašá, da ogerski liberalni tiskovni zakon mnogo pomaga k prostemu razvitku anarhistične žurnalistike, ki pridiguje križansko vojno proti „državni bestiji“. Vplivni list stavi vprašanje, bi se li ne moglo tej stvari na kak način priti v okom; gotovo je, da rodi kužna ta setev dokaj zlega in hudobije!

Tuje države.

Po časnikih se je čitala vèst, da je Bismarck l. 1881 bil povabil k sebi odličnega poljskega plemenitaša, da bi se zgovarjal ž njim o poljskih težnjah, s posebnim ozirom na Rusko. „Nordd. allg. Zeitg.“ pa piše, da je stvar po polnem izmišljena. Bismarck ni že mnogo let občeval z nobenim Poljakom, in organ njegov je pooblaščen, izplačati 100 000 mark onemu, ki pokaže Bismarckovo pismo, s katerim je baje vabil poljskega plemiča, pismo, ki ga je „Czas“ svoje dni bil celo priobčil.

Čeravno je francosko ministerstvo ostalo v manjšini pri glasovanju 1. marcija o posvetnem pouku elementarnih šol, vender ni nastala nikaka kriza. Vzvišanje plač učiteljskih bode se obravnavalo še le prilično pri budgetni debati, torej se je odložilo za poznejši čas. Ferry upa, da bodo ogromne številke napeljale zbornico k varčnosti in da bode potem rajši odbila zahtevano poviksanje.

Gambettisti so vabili predsednika republike, da naj se osebno vdeleži slavnosti pri odkritju Gambettovega spominka v Cahorsu. Stari Grévy pa je odgovoril, da mu njegovo stališče kot prezident ne dovoli, navzočnim biti pri tej

slovesnosti; njegov prihod bila bi stranka gambettistična pač porabila za strankarske namene svoje!

O vojni francoski v južni Aziji poroča telegraf, da so se francoske čete 20. febr. polastile sedem pagod v kotu mej Songkanom in kanalom. Sovražnik jih je poprej dvakrat napadel ali vselej so ga srečno odbili; izmed Francozov je ranjen en sam vojak.

O generalu Gordonu se izvé, da je zopet izdal novo proklamacijo, v kateri obžaluje, da so bili njegovi opomini brezuspešni; zato bo prišla angleška vojna in s silo si pridobila pokorščino neubogljivega naroda. Če le ne bode imela poslednja ta izjava jednak vspeh kakor prve!

Razne vesti.

— (Koliko morje koristi.) Dvorni svetovalec Karol pl. Scherzer je imel 27. febr. jako zanimivo predavanje pri dunajski kupčijski zbornici o koristi morja. Govornik je dokazoval, koliko dobička imajo razne države od lova morskih rib. Francoska skupi z ribami 35 milijonov glđ. na leto, Laška 20 in Ruska kakih 35 milijonov. Samo Avstrija in Nemčija ste do sedaj premalo gledali na ta važen faktor. Pri nas donáša ribarstvo okoli 2 milijona glđ. na leto, kar pač ni v nobenem razmerju s tako dolgim morskim obrežjem. Kakor je trdil govornik, sta posebno dva momenta vzrok temu slabemu stanju avstrijskega ribarstva: Revščina ribičev in preslaba zveza z velikimi kupčijskimi kraji in prodajališči. Vsled bode svoje se ne morejo ribiči preskrbeti s primernim, dobrim orodjem in kar vjamejo, ne morejo pošteno prodati. Zato donáša naše ribarstvo silno malo prihodkov, čeravno je obrežje morsko rib tako bogato. Treba je torej najprej „kovane“ podpore, ako hočemo povzdigniti ta obrt. Scherzer je priporočal ustanovitev posebnega društva, ki bi moralo dobro z denarjem podkovano biti; to bi vodilo ribji lov, uravnalo sistematično prodajo ter povzdignilo ribarstvo na stopinjo, na kakeršni se nahaja v omenjenih državah.

Dopisi.

Rudolfovo, 1. marcija. (Gosp. profesor Šuklje pred svojimi volilci v Rudolfovem dné 21. febr. t. l.) Navzočni so bili: C. kr. glavar g. Ekel kot politični komisar in okoli 45 novomeških volilcev, od katerih so skoraj vsi hišni posestniki, obrtniki ali trgovci. Predsedoval je župan g. dr. Poznik.

Gospod poslanec je v obširnem, eno uro trajajočem govoru poročal o svojem delovanju. Govoril je najprej o vino- in sadjerejski šoli, o krški in metliški cesti in je svojim volilem obljubil, da se bode v prihodnjem zasedanju posebno potozal za dolensko železnico. Potem je začel razpravljati politične razmere; poudarja, da se bode on kot národen zastopnik odločno protivil vsaki vladi, ki bi teptala národne svetinje, da se pa ne more protiviti sedanjemu ministerstvu, katero je v svoj program sprejelo ravnopravnost vseh narodov. Ž golo negacijo, s samim zanikanjem se nič ne doseže; dvajset let se uže sučemo v kolobaru opozicije, in če hočemo sploh kedaj uživotvoriti svoj pozitivni program, moramo v zvezo stopiti z vlado, ki se principijelno ujema z našimi načeli. Koncem svojega govora naglašá, da nikdar niti za las ne bode odstopil od národnega programa, kar se pa tiče sredstev, ostane pri svojem mnenju, da se bodo národne terjatve lažje dale doseči z zmernim postopanjem deželnozborske večine nego z nejasnim radikalizmom.

Govor je bil sprejet z jasno pohvalo, potem so se vrstile nekatere menj važne interpelacije v materijalnih zadevah, in konečno se je na predlog jednega izmed meščanov g. poslancu Šukljeju enoglasno zaupnica votirala. Konstatiralo se je, da je 35 volilcev pri glasovanju navzočih; nekateri so bili uže pred glasovanjem odšli.

Povedati moram, da so neki volilci na g. poslancu interpelacije političnega zadržaja staviti nameravali, da so pa to po lepem in resničnem govoru pomirjeni opustili.

Konečno naj še omenjam, da je želja novomeške narodne inteligencije, da se povrne v narodni tabor mir in — da narodna inteligencija v Novem Mestu od g. profesorja Šukljeja pričakuje, da tudi on k temu pripomore.

Končavši svoj dopis o volilnem shodu v Rudolfovem ne morem opustiti, da ne bi pri tej priliki omenjal dveh rečij, ki mi srce težite.

Prva se tiče nekega dopisa iz Krškega v „Slov. Narodu“ preteklega tedna, kjer se želja objavlja, da bi se ustanovila vino- in sadjerejska šola v Krškem, na periferiji (!) Dolenjske, od tam pa da bi se s časom prenese ta uboga šola — kakor mlada mačka — v Metliko, odtod nekega dne v Novo Mesto. Ali ni to pravcata „Kirchthumpolitik“!

Druga reč pa, o kateri hočem tú še govoriti, je tako žalostna, da mora vsakega zavednega domoljuba vznemiriti.

Povsod, po vseh listih, pri vsakem zborovanju se govori in terja, da si naj narod svoj materialni stan zboljša in utrdi, ako hoče stati na lastnih nogah. Prašam pa, kaj se v materialnem oziru stori — za Dolenjsko, prašam vse gg. deželne in na prvem mestu državne poslance? Kaj nam koristi vsa politika, ako na Dolenjskem narod materialno propada, ako se širi beda in revščina povsod, kamor pogledaš! Kaj pravijo gg. poslanci, katerih dolžnost je, skupno, vzajemno delati za vse dele slovenske zemlje, na to, da se po Dolenjskem od omikanih in priprostih državljanov uže glasovi čujejo, da ne bodo šli več volit v državni zbor, ker je neki vse zamán? Da bi pa vlada iz lastnega nagiba dala Dolenjskem železnico — in železnica je jedina tista čarobna moč, ki bi Dolenjscem rane zacelila, — tega nikdo ne bo pričakoval niti terjat.

Mesto vzajemnega delovanja pa le prepričljivo merodajnih krogih! Kaj čemo k temu „luskus“-u reči, da imamo dve ali tri narodne stranke, kakor nam piše neki gospod iz Zagreba? Kdor pa misli, da propad Dolenjske pretiravam, naj sam doli pride ter motri in poslušaj ta narod, kateri je brez latinske vede po svoje zasukal latinski pregovor: Ako se dva tepeta, tretji klobuk pobira.

In kako peša tukaj narod na duševnem polju! Pa kdo bode slovenske časnike prebiral, kdo narodno reč pospeševal, ko ga le materialne skrbi tarejo?

Toraj *caveant consules*, da ne postane narod na Dolenjskem po polnem apatičen! R—

Z Dolenjskega. (Izv. dop.) Dobro znan nam je odgovor, s katerim so se od kompetentne in nekompetentne strani zavračala dolgoletna terjanja slovenskih šol. Učnih knjig nimate, se je reklo. — Slična razmera ponavlja se pri zahtevanju dolenjske železnice. Premalo izdelkov za izvažanje, da proizvaja naša stran, pravijo. — Ali glejmo, posrečilo se je doseči, da vlada počenja slovenskemu jeziku v šoli odkazati dostojno mesto — in hitro imamo učnih knjig. In s kako zadovoljnostjo se polni domoljubno srce, ko se vidi, da je med domačimi učnimi knjigami uže nastalo tekmovalje. Komaj je pridobila jedna naslov „učne šolske knjige“ vsled ministerskega dovoljenja, uže nam ponuja drug strokovnjak drugo, še boljše o istem predmetu. — Se ve da je treba bilo nasprotna očitanja o nezrelosti itd. slovenščine za šole naprej uničiti, ne le s splošno opominjo na bujni razvitek naše književnosti, nego naravnost s slovenskimi učnimi knjigami, še ko je njih namenjena uporaba bila nemogoča, ko so bile uprav šolske knjige *in partibus infidelium*.

Jednaka potreba je, da se dolenjsko ljudstvo uže za naprej živahneje polasti zakladov, katere more iz poljedelstva, sadje- in vinoreje vzdigniti tedaj, ko mu bode promet vsled železnice olajšan. Pokazati mora naprej, da je možno ukoristiti sebi in povrniti državi vsako kulturno dobroto, katero sprejme.

In v tem zmyslu ne morem prehvaliti malih početkov, ki se uže tu in tam prikazujejo. S kakim zanimanjem govori se zlasti zadnji čas o povzdigi vinoreje med posestniki

vinogradov v Novem Mestu in okoli njega! Pač manjka še kažipotov — učiteljev, ki bodo gotovo hvaležno in uspešno delo imeli, ako se uresničijo težnje po vinorejski šoli. — Z veseljem me je navdala vest, da se nek posestnik v Št. Jerneju loti še letos hmeljarstva. Je li mi treba opozoriti na to, da se le na evropskem kontinentu rabi na leto blizu 600 000 centov hmelja, ki vrže 70 000 000 gold., in da se na sosednem Spodnjem Štajerji hmelj nekoliko let uže z uspehom obdeluje? — V Kostanjevici bil sem opozorjen, da je le male spodbude treba, da se nekatere vrste sadja postavijo na večja trgovišča drzno v konkurenci. — Tudi število poljedelskih strojev na Dolenjskem narašča, in videti je, da bi le nekoliko zagotovljeno upanje, da se deželni proizvodi spravijo v denar — ako se olajša, da, omogoči promet z železnico, sedaj siromašno Dolenjsko jelo preminjati v produktivno!

Ali pozor Dolenjci, razmere v življenju se v malem in velikem tako ujemajo, da je jedna pogoji drugi, druga nasledek prvi; povečšana skrbnost v poljedelstvu, vino- in sadjereji nam ne donese le naravnost večega dobička, nego tudi neposredni uspeh, da vlado primoramo do pomnoženega zanimanja za naše potrebe! Roka roko umiva. Katera začne? Začnimo mi. S.

Domače stvari.

— (Čebelarsko in sadjerejsko društvo) imenovalo je v svojem občnem društvenem zboru 2. t. m. gospoda deželnega predsednika barona Winklerja svojim častnim članom. Čuje se, da se to društvo dobro razširja, da ima že čez 300 udov in da se njih število od dne do dne množi.

— (Prevzvišeno vladiko Jur. Strossmayerja) imenoval je občinski zastop na Bledu v svoji zadnji seji častnim članom občine bleške.

— (Umrl) je v nedeljo v Gradcu g. Teodor Saulig, c. kr. vpokojeni major domačega pešpolka baron Kuhn, v 53. letu dobe svoje po desetmesečnem bolehanju. Pokojnik, koji je imel več vojaških odlikovanj, je bil v ljubljanskih krogih jako priljubljen, a med svojimi tovariši obče čislán zaradi svoje značajnosti.

— (Kranjske zemljiščine odveze obligacij) 57. zrebanje bo dné 30. aprila t. l. Zaradi tega se vkupni popis ali razdelitev do konca oktobra 1883. l. priglášanih obligacij kranjske zemljiščine odveze in istih, pri kojih nastane prememba števil, ustavi od 16. t. m. do dné 30. aprila.

— (Ribarsko društvo.) Gosp. K. Pavlin, načelnik kranjskemu ribarskemu društvu, se je odpovedal, in prihodnji občni zbor bode imel voliti novega predsednika. Ker ima društvo veliko važnost za narodno gospodarstvo naše dežele, želimo, da bi se prav mnogo društvenikov udeležilo občnega zbora, ter da bi se v odbor volili možje strokovnjaki, kateri se v istini brigajo za društveni napredek.

— (Marijina bratovščina), 126 let staro pogrebno društvo v Ljubljani, izdala je letno poročilo za l. 1883, katero je v marsičem zanimivo. Udov je štelo društvo 555 moških, 1651 ženskih, tedaj skupaj 2206 udov. Pristopilo je bratovščini 205 novih udov, umrlo pa 101 ud in 29 otrok udov. Za 101 velik pogreb in za 19 malih se je plačalo 3181 gld. 15 kr. Letni doneski udov so znašali 1047 gld., pristopnina 205 udov 1833 gl. Dohodkov je bilo 6922 gl. 71 kr., stroškov pa 6599 gl. 49 kr., tako da je ostalo 323 gl. 22 kr. v blagajnici. Skupno premoženje bratovščine je znašalo koncem 1883. l. 24 884 gl. 26 kr. in je večinoma razposojeno na hiše v Ljubljani in na posestva v okolici.

— (Naš domači umetnik g. J. Wolf) slika sedaj dve podobi za novo cerkveno bandero, katero si napravi cerkev č.č. o.o. franciskanov v Ljubljani o priliki stoletnice ustanovljenja franciskanske fare, slovesnosti, ki se bode praznovala prihodnje leto jako sijajno. Za olepšanje franciskanske cerkve neprestano vneto delujoči g. gvardijan in župnik, prečastiti g. o. Kalist Medic, namerava do izrednega praznika stoletnice še marsikaj okrasiti v itak lepi farni cerkvi.

— (Cerkveni Glasbenik) nastopil je letos VII. tečaj pod uredništvom za lepo cerkveno glasbo

neumorno delujočega duhovnega svètnika g. Janeza Gnjezde. Ravnokar izišla je tretja letošnja številka, katera prinaša jako mnogo mikavnega gradiva in muzikalno prilogo g. Foersterjevo. List velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold. in je posebno priporočati g.g. čast. duhovnikom, učiteljem in organistom.

— („Kmetovalec“) zove se novo glasilo c. kr. kmetijske družbe vojvodstva kranjskega. Vsled sklepa predlanskega občnega zbora se je namreč glavni družbin odbor odločil, izdajati poseben gospodarski list, čegar 1. štev. je ravnokar (1. marcija) izišla. Urednik je „Kmetovalcu“ novi tajnik kmetijske družbe, g. Gustav Pirc. List bode gospodarsko-poučen list vsem slovenskim kmetovalcem in bode donášal članke iz vseh strok kmetijstva in tudi onih obrtnij, ki so v zvezi z njim. Prijavljal bode družbena naznanila, tržne cene, novice itd. Ker pa so „Novice“ že 41 let bile družbeno glasilo in so delovale že toliko časa družbi in slovenskemu kmetovalcu v prid, sklenil je odbor, da ostanejo še vedno v isti lastnosti; zato bodo v prihodnje „Novice“ prinašale tudi vse one članke, kakor „Kmetovalec“, vsa ona naznanila, kakor novi list. „Kmetovalca“ dobivajo udje kmetijske družbe brezplačno. Drugače velja novi list 2 gld. na leto s poštnino vred; izhajal bode 1. in 15. vsakega meseca. Prva številka ima mnogo zanimivega in poučnega berila; ako se list obdrži na tej stopinji, potem moramo le čestitati gosp. uredniku in družbi kmetijski!

— (Ljubljanske predilnice in tkalnice) občni zbor je v dan 5. aprila t. l. ob 5. uri popoldne v Trstu v društvenih prostorih: Via Canal grande štev. 9. Dnevni red obsega poročilo ravnateljstvo o prometu, predloži se bilanca za l. 1883. in konečno se bo sklepalo o razdeljenju dobička in volil novi ravnatelj mestu odstopivšega.

— (Požarna kronika.) V noči mej 15. in 16. m. m. je pogorela v Mošniškem Grabnu v radovljiškem okraju žaga Andreja Globočnika iz Mošenj štev. 34, škoda se ceni na 250 gl. Ogenj je menda nastal vsled neprevidnosti delavčeve, ki je žagal A. Globočniku. Zavarovan ni bil poškodovanec nikjer. — Tudi na Zgornji Beli v kranjskem okraju je 26. februarija pogorela žaga Lorenca Permozarja, ki jednako prvemu ni bil zavarovan. Škode ima blizo 200 gld. Nепrevidnost pri kurjavi je zopet uzrok bila požaru!

— (Obsojena ubojnika.) Pri večerajšnji prvi porotni obravnavi bil je zatožen 29letni vlačugar Fran Nachtigal iz Smlednika, uže mnogokrat kaznovan zaradi tepeža, vlačuganja in tatvine, zopet zaradi zločina uboja. Zvečer dné 1. decembra 1883 je v veži pred Pichlerjevo žganjarijo v Gledaliških ulicah sunil s žepnim nožem v trebušno votlino delavca Andreja Marinška, ki je vsled te rane v bolnišnici 6. decembra 1883 umrl. Nachtigal prizna, da je kriv in sodišče ga obsodi, potrdivši porotniki njim stavljeno vprašanje, na pet let težke ječe s postom, tamnico in trdim ležiščem. Zagovornik g. dr. Ahazhizh omenjal je žalostne nasledke žganjepitja, iz kojega pohaja skoro vsako hudodelstvo, in opozarjal porotnike, naj delajo na to povsodi, da se žganjepitje omeji postavnim potem. Obravnava se je vršila izključljivo v slovenskem jeziku. — Danes je stal radi enacega zločina 24letni kmetijski fant Jurij Roznik iz Hrušice, do sedaj nekaznovan, pred porotniki. V nedeljo 2. septembra 1883 proti 9. uri dopoldne, ko so šli v cerkev na Dobravo, sprijeli so se fantje iz Hrušice in od sv. Katarine, kateri so bili uže dolgo v jezi. Boj je bil kratek, kajti Hruševčanov je bilo deset, od sv. Katarine pa le troje fantov. Slednji pobegnejo, le Lorenc Bezljaj, ki je bil najbolj drzovit in je z železno šibiko tolkel po fantih iz Hrušice, je obležal ranjen na tleh. Hoté vstati, kar pa ni mogel, ker je bil ves stopen, udaril ga je zatoženi Roznik s kolom dvakrat po nogah, in ko je Bezljaj vzdignil glavo, tudi enkrat po glavi, da se mu je takoj iz ušesa vlila kri in mu glava nazaj padla. Bezljaj je vsled ran 8. septembra na mrtvoudu možjan umrl. Zatoženi zločina ne taji, pravi pa, da je bil pijan, da ne vé, kako se je godilo. Zagovornik dr. Ahazhizh nasvetuje, naj bi se stavilo porotnikom eventualno vprašanje na težko telesno poškodbo, čemur sodišče ne pritrđi. Ko so porotniki vprašanje na uboj potrdili, obsodi sodišče Jurija Roznika na pet let težke ječe, poostreno s postom in trdim ležiščem.

— (Smrtna obsodba pri goriški sodniji.) Štiriindvajsetletni kmečki fant Peter Biteznik iz Bitez v okraju kanalskem je imel že več let znanje z neko Lucijo Pavlin iz Tafovice v občini gargarski. Dekle se je konečno premislila in ni hotela nič več o njem vedeti; zaradi tega se je fant večkrat izrazil, da jo bode umoril, če ga ne bode več ljubila. 4. febr. se je podal zjutraj ob treh pod njeno okence in je hotel z njo, kot po navadi, malo pokramljati. Dekle pa mu je odločno reklo, da noče nič več imeti z njim opraviti. Biteznik je tekel domu, vzela tam dolg in oster nož ter se je vrnil pod svoje ljubice okno. Ko so bile njegove besede tudi zdaj brez uspeha, šel je v njeno sobo v prvem nastropju, kjer ga je zopet zatrdela, da ga ne mara več. Na te besede jo je naglo dvakrat zabodel v hrbet in v prsi, potem pa je zbežal. Deklica je padla na tla in je v malo trenutkih bila mrtva. Rane so bile absolutno smrtne. Biteznik ne taji dejanja, a trdi, da ni hotel ljube usmrtiti. Porotniki pa so izrekli, da je bil to zavraten umor in zatoženca so obsodili 22. pret. m. k smrti na vešala.

— (C. kr. okrajna sodnija celjska) ustavila je „Slov. Gospodarja“ in „Südst. Post“, češ, da se urednika nikakor ne bavita z uredovanjem svojih listov. Milujemo kolega in nadejamo se, da bodeta oba lista, ki se vrlo potegujeta za domačo stvar na slovenskem Štajerskem, kmalu srečno premagala te zapreke. Vidi se sicer, da bode imel dotični sklep celjske sodnije tudi drugod praktične posledice.

— (Na odgonu umrl.) Odgonski stražnik M. Eppich iz Ljubljane vodil je te dni z mešanim vlakom iz Gradca v Ljubljano pet vlačugarjev. Med potjo je umrl Peter Lisnik iz Libnice.

— (Ubožna ustanova) dr. Rajmund Dietrichova za l. 1883 je razpisana. Prosilci naj vpošljejo svoje prošnje do 15. marca t. l. občinskemu predstojništvu v Cerkljah.

— (Zaprli) so na Dunaji postopača Filiberta Roma, rodom Kočevarja, zaradi sleparije. Pohojal je nekaj v Ljubljani nekaj gimnazijalnih šol, sedaj pa živi že mnogo let od beračenja po vseh deželah avstrijskih. Na Kranjskem in Goriškem je Rom posebno svoje bivše kolege z gimnazije z beračenjem nadlegoval.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Dunaj, 4. marca. V odboru za kazenski zakon izjavil je minister Prazák, da se najbrže uvideva potreba, državni zbor pustiti zborovati še po Veliki noči. On prosi torej odbor, da reši kazenski zakon še tekom tega zasedanja. Odbor bo imel vsaki dan seje.

London, 3. marca. Policija je prišla na sled dvema možema, baje Amerikancema, ki sta pokladala smrtne stroje po kolodvorih. — V gospodski zbornici proglašil Granville govornico, da mislijo angleške čete zapustiti obrežje Rudečega morja, za neutemeljeno.

Dunaj, 3. marca. Nj. Veličanstvo je vzprijelo propust grofa Creneville-ja od službe Najvišjega komornika ter na njegovo mesto imenovalo predsednika gospodske zbornice, grofa Trauttmansdorffa.

Budimpešta, 3. marca. Zbornica je sprejela z veliko večino postavo o zgradbi železnice iz Munkača v Beeskide.

Beligrad, 3. marca. Kronanje kralja in kraljice vršilo se bo letošnjo jesen.

London, 3. marca. „Standard“ poroča, da se je sklenila pogodba med Avstrijo, Nemčijo in Rusko, vsled koje se ruski armadni oddelki pokličejo od avstrijske in pruske meje in garantuje *status quo* na Balkanu. Ruska se je vsled te pogodbe zavezala, da ne bo podpirala francoskih poželjenj po maščevanju. Pogodba je veljavna 5 let.

Uradni glasnik

z dne 4. marca.

Eks. javne dražbe: Posestva Jurija Veršnika, po domače Vertačnika, v Gorenji Kokri, sodno cenjena na 4565 gld., v dan 18. marca t. l. dopoldne od 10. do 12. ure v Kranji. — Posestvo Andr. Bevška v Dvorjem, sodno cenjeno na 260 gld., v dan 21. marca, 22. aprila in 24. maja t. l. dopol. od 10. do 12. ure v Kranji. Vadium 10%.

Objave: Ljub. dež. sodnija proglašča z odlokom z dne 12. februarja t. l. kajzarja Andr. Bobnarja iz Cerkelj št. 29 za zapravljevca.

Naprave novih zemljiških knjig: Za katastersko občino Dobro polje; dotične poizvedbe do 15. marca t. l. ob 8. uri dopol. pri okr. c. kr. sodniji v II. Bistrici; za katastersko občino Dobrava; poizvedbe do 6., 10. in 11. marca t. l. ob 8. uri dopol. pri c. kr. okrajni sodniji v Kamniku; za katastersko občino K o n j; dotične poizvedbe do 10. marca t. l. pri c. kr. sodniji v Litiji.

Licitacije: V dan 15. aprila t. l. ob 2. uri popol. pri c. kr. pomorskem arzenalnem poveljništvu v Pulji na odpadke pri materialu v c. kr. arzenalu za l. 1884. Natančneje poizvedbe pri magistratu v Ljubljani.

Umri so:

Dne 2. marca: Polona Rutar, soproga uradnega sluga, 49 l., Križevniške ulice št. 9, za vnetjem pljuč.

V bólnici:

Dne 29. februarja: Marija Cotman, gostačinja, 72 l., za vnetjem pljuč.

Dne 1. marca: Miha Delost, sirotek, 14 l., tifus. — Marija Kunstl, gostačinja, 76 l., za vnetjem pljuč. — Katra Potrato, šivilja, 38 l., za jetiko.

Tujci.

Dne 2. marca.

Pri **Maliči:** Baron de Fraas, zasebnik z Dunaja. — Dorigo, posestnik z Laškega.

Pri **Slonu:** Meynert, c. kr. vseučelišni profesor z Dunaja. — Zenkovich, trgovec iz Trsta. — Lenček, graščak z Dolenjskega. — Omann, trgovec z lesom iz Depale vasi. — Dolenc, posestnik iz Št. Vida. — Sondermann, trgovec iz Neundorfa.

Pri **Bavarskem dvoru:** Venezian, trgovec z Trsta. — August z rodovino iz Ljubljane.

Pri **Južnem kolodvoru:** Simončič z Vira. — Pogačnik z Dobrave. — Gorjup iz Koč.

Tržne cene.

V Ljubljani 1. marca: Hektoliter banaške pšenice velja 8 gld. 12 kr., domače 7 gld. 96 kr.; ječmen 5 gld. 20 kr.; reš 6 gld. 1 kr.; ajda 5 gld. 53 kr.; proso 5 gld. 71 kr.; turšica 5 gld. 53 kr.; oves 3 gld. 25 kr.; 100 kilogramov krompirja 3 gld. 38 kr.; leča hektol. po 9 gld., bob 9 gld., fižol 10 gld. — Goveja mast kilo po 94 kr., salo po 86 kr., špeh po 64 kr., prekajen po 72 kr., maslo (sirovo) 85 kr., jajce 2 kr.; liter mleka 8 kr., kilo govejega mesa 62 kr., telečjega 64 kr., svinjina 62 kr., drobniško po 40 kr. — Piške po 60 kr., golobi 18 kr.; 100 kilo sena 2 gld. 23 kr., kisme 2 gld. 5 kr. Seženj trdih drv 7 gld. — kr.; mehlah 4 gld. 60 kr. — Vino, rudeče, 100 litrov (v skladišči), 24 gld., belo 20 gld.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm
2. marca	7. zjutraj	735.57	+ 0.4	brezv.	obl.	12.80 sn.
	2. pop.	735.78	+ 2.6	>	>	
	9. zvečer	737.60	+ 0.8	>	>	
3. marca	7. zjutraj	738.38	+ 0.6	sl. svz.	>	6.20 dež in sneg
	2. pop.	738.80	+ 4.6	sl. vz.	>	
	9. zvečer	739.59	+ 1.0	brezv.	>	

Prodaja sadunosnih dreves.

Podpisani ima na prodaj več sto sadunosnih dreves, in sicer:

jabolčnih, hruševih, črešpljevih, orehovitih, potem drevesic,

cepljenih na gunje, i. t. d. po jako nizkih cenah. Prijatelji ovočja blagovolijo naj se obračati pismeno do podpisanega.

Valentin Porenta

v Pevnem, pošta Škofja Loka.

V zalogi naši so izišle in je moči dobiti v naši knjigoprodajalnici naslednje knjige:

Seneković Andrej, c. kr. profesor v Ljubljani, Fizika za nižje razrede srednjih šol. V berilo vtisnenih je 200 slik.

Knjiga, o kojoj se je kritika jednoglasno najpovoljnije izrazila, priporočena je tudi za samouk in velja v platno vezana 2 gld.

Latinsko-slovenski Slovník, izdelan po latinsko-nemškem J. A. Rožeka, 28 pol, 8°. Mehko vezan stane 2 gld. 50 kr.

Lapajne Ivan, Prvi pouk. Navod za poučevanje na najnižji stopinji narodne šole. Cena 60 kr.

Habsburžani v deželi Kranjski. Slavnosten spis ob godovanji šeststoletnice od združitve kranjske zemlje z Avstrijo. Na svetlo dal kranjski deželni odbor. Spisal August Dimritz, poslovenil F. Cimperman. Cena mehko vezane knjige je 4 gld.

Schön-Anka, gorenjska povedka, spisal Alfred pl. Zett. Elegantno opremljena. Cena mehko vezani knjižici je 1 gld. 20 kr.

Knjige za mladino:

Pepelka, Snegulčica, Trnjeva rožica. Tri krasne pravljice v zabavo in pouk ljubje mladini. V četverki z mnogimi barv. podobami, vsaka po 50 kr.

Pravljice o: **Pepelki, Rudeči kapiči in Obutem mačku.** Tri knjižice v osmerki s mnogimi barv. podobami; cena vsaki knjižici je 25 kr. — **Dalje O deželi lenuhov, Snegulčici, Pritlikovcu (Palčku) in Robinzonu** po 15 kr.

Pri nas se dobivajo tudi knjige iz zaloge

„Maticе Slovenske“

in sicer:

Slovnica češkega jezika z berilom. Spisal Fr. Marn. 60 kr.

Hrvatska slovnica za Slovence. Spisal Fr. Marn. **Slovnica ruska za Slovence.** Spisal Fr. Majar. 1 gld.

Razna dela pesniška in igrokazna Jovana Vesela-Koseskega. Z njegovo podobo. 2 gld. **Dodatek** (k tem delom) 20 kr.

Vodnikove pesni. Uredil Fr. Levstik. 50 kr. **Dr. Lovro Toman.** S podobo. 40 kr.

Dr. Eth. H. Costa. S podobo. 40 kr. **Kopitarjeva spomenica.** Uredil J. Marn. 40 kr.

Olikani Slovencec. Spisal Iv. Vesel. 40 kr. **Vpliv vpijančljivih pijač.** Spisal dr. M. Samec. 10 kr.

Potovanje okolo svetá v 80. dneh. Iz francoskega prevél D. Hostnik. 40 kr.

Strup. Vesela igra v enem dejanju. Prosto poslovenila Lujza Pesjakova. 10 kr.

Slovenska slovnica, po Miklošičevi primerjalni spisal Jan Suman. 1 gld. 50 kr.

Znanstvena terminologija s posebnim ozirom na srednja učilišča. Spisal A. Cigale. 1 gld. **Prirodnoznanški zemljepis.** Spisal J. Jesenko. 1 gld.

Zemljevidi: Evropa, Azija, Amerika, Afrika, Avstralija, Rusija, Turčija in druge vzhodne dežele, Britanija in Skandinavija, Švica, Španija in Portugalsko, Nizozemsko in Belgija, Italija, Nemško cesarstvo, po 10 kr.

Zgodovina avstro-ogerske monarhije. Spisal Janko Kersnik (drugi popravljeni natis). 20 kr.

Geometrija za učiteljsišča. Sestavil L. Lavtar. 1 gld. 20 kr.

Somatologija. Spisal dr. Jan Woldrich, poslovenil Fr. Erjavec. 75 kr.

Prirodopis živalstva s podobami. Po Pokorniju poslovenil Fr. Erjavec. 75 kr.

Prirodopis rastlinstva s podobami. Po Pokorniju poslovenil Iv. Tušek. 85 kr., vezana 1 gld.

Rudnoslovje, po Fellöckerji, spisal Fr. Erjavec. 40 kr.

Štirje letni časi. Po Rossmässlerji predelal Ivan Tušek. 40 kr.

Schoedler, Knjiga prirode. Štirje snopiči. 1 gld. 70 kr.

— Posamični snopiči:

I. **Fizika.** Poslovenil Iv. Tušek. 40 kr.

II. **Astronomija in kemija.** 40 kr.

III. **Mineralogija in geognozija.** Poslovenil J. Zajec. 40 kr.

IV. **Botanika in zoologija.** Poslovenila I. Tušek in Fr. Erjavec. 50 kr.

Oko in vid. Spisal J. Žnidaršič. 25 kr. **Nauk o telovadbi.** Drugi del (s 164 podobami). 40 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg
knjigotržnica v Ljubljani.